

Header stdio.h

Header	Opis zawartych funkcji	Przykładowe funkcje
stdio.h	Operacje wejścia i wyjścia	Podstawowe operacje na plikach: fopen(), fclose(), fread(), fwrite() Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego: getc(), ~~getch()~~, ~~getche()~~, putc(), getchar(), putchar(), gets(), puts(), fgetc(), fputc(), fgets(), fputs(), ungetc() Sformatowane wejście/wyjście: scanf(), fscanf(), sscanf(), printf(), fprintf(), sprintf(), snprintf() Pozycjonowanie kursora odczytu z pliku i wpisu do pliku: ftell(), fseek() razem z: SEEK_SET, SEEK_CUR i SEEK_END, rewind(), fgetpos(), fsetpos() Obsługa błędów: clearerr(), feof(), ferror(), perror() Dalsze operacje na plikach: remove(), rename(), tmpfile()

#include<stdio.h>

Podstawowe operacje na plikach

- **fopen**("ścieżka dostępu do pliku", "tryb") - otwiera plik
- **fclose**(pointer do pliku) - zamyka plik
- **fread**(bufor, rozmiar bloku, liczba ilości 'rozmiar bloku', pointer do pliku) - odczytuje z pliku
- **fwrite**(tekst, rozmiar bloku tekstu, liczba ilości 'rozmiar bloku tekstu', pointer do pliku) - zapisuje do pliku

Tryby otwierania plików

tryb	Cel	Ginie stary tekst	Tworzy nieistniejący plik
r	Odczyt	Nie	Nie
w	Wpisywanie	Tak	Tak
a	Dopisywanie	Nie	Tak
r+	Odczyt i wpisywanie	Nie	Nie, ale próbuje go czytać
w+	Odczyt i wpisywanie	Tak	Tak
a+	Odczyt i dopisywanie	Nie	Tak

Utwórz na panelu (desktop) plik notatnika (nazwa **test**, rozszerzenie **.txt**) i wpisz tam poniższy tekst zapisując go z opcją **Kodowanie: ANSI**.

Litwo! Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie:
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,
Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie
Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie.

```
// Podstawowe operacje na plikach

#include<stdio.h> // ten temat
#include<locale.h> // dla 'setlocale()'

int main(void)
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
  FILE *fp; // fp sugeruje nazwę 'file pointer'
  char bufor[200];
  char tekst[] = "\n          Adam Mickiewicz - Pan Tadeusz";

  fp = fopen("C:/Users/Artur/Desktop/test.txt", "r+"); // zmień identyfikator na swój

  fread(bufor, 103, 1, fp); // czyta maksymalnie 103 znaki
  printf("fread() test : \n%s\n", bufor );
  printf(tekst); // pokaż 'tekst' na ekranie monitora

  fseek(fp, 0, SEEK_END); // ustawia kursor czytania/zapisu na koniec pliku
  fwrite(tekst, sizeof(tekst), 1, fp );

  fclose(fp);
  return 0;
}
```

Wyniki:

W pliku test.txt

```
Litwo! Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie:
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,
Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie
Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie.
          Adam Mickiewicz - Pan Tadeusz
```

Na ekranie:

```
fread() test :
Litwo! Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie:
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,
Kto cię stracił
          Adam Mickiewicz - Pan Tadeusz
-----
Process exited after 10.06 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego

Gdy wymagany jest odczyt jakiegoś znaku lub łańcucha znakowego z klawiatury, program wstrzymuje swoje działanie czekając na reakcję użytkownika.

Gdy wymagany jest odczyt jakiegoś znaku lub łańcucha znakowego z pliku, program odczytuje znak/znaki od miejsca, gdzie znajduje się kursor czytania/zapisu.

Gdy wymagany jest zapis jakiegoś znaku lub łańcucha znakowego do pliku, program zapisuje znak/znaki do miejsca, gdzie znajduje się kursor czytania/zapisu.

Poniżej dołożyłem *getch()* i *getche()* z **conio.h** bo tematycznie te funkcje pasują do reszty z **stdio.h**.

- **getc(stdin/poinger źródła)** - odczytuje pierwszy znak wprowadzony z klawiatury po przyciśnięciu [Enter]
- **putc(znak, stdout/poinger docelowy)** - pokazuje na ekranie wprowadzony do programu znak
stdin/stdout można zastąpić pointerami do innych źródeł, ale te są zdecydowanie najważniejsze
- **Jest tylko w conio.h: getch()** - odczytuje znak wprowadzony z klawiatury (bez [Enter]) ale nie pokazuje go na ekranie - wykorzystywane zawsze, gdy wstrzymuje się widok ekranu zanim na ekranie ma się pojawić coś innego.
- **Jest tylko w conio.h: getche()** - odczytuje znak wprowadzony z klawiatury (bez [Enter]) i pokazuje go na ekranie - wykorzystywane zawsze, gdy swoją odpowiedź chcemy zobaczyć, np.

Porzucić program (Tak/Nie) : T

- **getchar(znak/znaki)** - odczytuje pierwszy znak wprowadzony z klawiatury po przyciśnięciu [Enter]
- **putchar(znak)** - pokazuje na ekranie wprowadzony do programu znak
- **gets(znaki)** - odczytuje łańcuch znaków z klawiatury
- **puts(znaki)** - pokazuje na ekranie wprowadzony do programu znak łańcuch znaków
- **fgetc(pointer źródła)** - odczytuje pierwszy znak wprowadzony ze źródła danych (klawiatury, pliku, bufora...) po przyciśnięciu [Enter]
- **fputc(znak, pointer docelowy)** - wpisuje znak do miejsca docelowego (ekranu, pliku, bufora...)
- **fgets(bufor, liczba bajtów, pointer źródła)** - odczytuje łańcuch znaków w ilości 'liczba bajtów' ze źródła danych (np. pliku) i daje go do bufora skąd jest dostępny do dalszego procesu
- **fputs(bufor, pointer docelowy)** - wpisuje ciąg znaków do miejsca docelowego z miejsca składowania danych (bufora/łańcucha znaków przez jego nazwę - np. nazwa = "Janek" - lub bezpośrednio)
- **ungetc(znak, pointer docelowy)** - umieszcza znak z powrotem do 'pointer docelowy'

Dane są odczytywane od miejsca ustawienia kursora czytania.

Dane są zapisywane od miejsca ustawienia kursora zapisu i przykrywają tam istniejący tekst.

- **getc(stdin), putc(znak, stdout), znak=getch(), znak=getche(), getchar(znak/znaki), putchar(znak), gets(znaki), puts(znaki)**

Test dla **getchar()** wykonałem osobno ponieważ nie może on być wykonany bezpośrednio po **getc()** - funkcje te działają podobnie.

```
// Operacje wejścia/wyjścia

#include<stdio.h>                // ten temat
#include<locale.h>               // dla 'setlocale()'

char znak;

int main(void)
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki

    printf("\n - Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego - \n");

    printf("\n Test na getchar(): "); znak = getchar();
    // printf(" Przyjąłem znak %c", znak);
    printf(" Przyjąłem znak: ");
    putchar(znak);

    return 0;
}
```

Występujący w tym kodzie samotny \ (backslash) na końcu linii "formatu", tuż przed znakiem [Enter], oznacza kontynuację tej linii i używany jest aby złamać linię dla łatwiejszego odczytu kodu (aby w jednej linii kod nie był za długi). W tym wypadku zarówno znak \ jak i znak [Enter] są ignorowane przez kompilator:

```
"Borland \
International"
```

jest tym samym co:

```
"Borland International"
```

Przykładowy wynik działania programu:

```
- Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego -

Test na getchar(): Artur
Przyjąłem znak A
-----
Process exited after 8.7 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

Podobnie jest w przypadku **gets()** - wcześniejsza obecność **getc()** i **getchar()** przeszkadza w otrzymaniu poprawnego wyniku.

```
// Operacje wejścia/wyjścia

#include<stdio.h> // ten temat
#include<locale.h> // dla 'setlocale()'

char znaki[15];

int main(void)
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki

    printf("\n - Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego - \
\n");

    printf("\n Test na gets(): "); gets(znaki);
    printf(" Przyjąłem ciąg znaków ");
    puts(znaki);

    return 0;
}
```

Przykładowy wynik działania programu:

```
- Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego -

Test na gets(): Artur Buczek
Przyjąłem ciąg znaków Artur Buczek
-----
Process exited after 30.05 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

```
// Operacje wejścia/wyjścia

#include<stdio.h> // ten temat
#include<conio.h> // dla getch() i getche()
#include<locale.h> // dla 'setlocale()'

char znak;

int main(void)
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki

    printf("\n - Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego - \n");

    printf("\n Test na getc(): "); znak = getc(stdin);
    // printf(" Przyjąłem znak %c", znak);
    printf(" Przyjąłem znak %c");
    putc(znak, stdout);

    printf("\n\n Test na getch(): "); znak = getch(); // getch() jest w 'conio.h'
    // printf("\n Przyjąłem znak %c", znak);
    printf("\n Przyjąłem znak %c");
    putc(znak, stdout);

    printf("\n\n Test na getche(): "); znak = getche(); // getch() jest w 'conio.h'
    // printf("\n Przyjąłem znak %c", znak);
    printf("\n Przyjąłem znak %c");
    putc(znak, stdout);

    return 0;
}
```

Widać stąd wyraźnie, że:

- **stdin** czyli *standard input* to klawiatura
- **stdout** czyli *standard output* to ekran monitora

Przykładowe wyniki działania programu:

```
- Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego -

Test na getc(): Ronaldo
Przyjąłem znak  R

Test na getch():
Przyjąłem znak  p

Test na getche(): H
Przyjąłem znak  H

-----
Process exited after 70.49 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

- o `fgetc(stdin)`, `fputc(znak, stdout)`, `fgets(znaki)`, `fputs(znaki)`

Utwórz plik `test1.txt` na 'desktopie' o treści:

```
Litwo! Ojczyzna moja! ty jesteś jak zdrowie:  
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,  
Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie  
Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie.
```

Plik `test2.txt` będzie utworzony automatycznie.

```
// Operacje wejścia/wyjścia
```

```
#include<stdio.h>                                // ten temat  
#include<locale.h>                               // dla 'setlocale()'  
  
char znak;  
char bufor[200];  
  
int main(void)  
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki  
  
FILE *fp1;  
fp1 = fopen("C:/Users/Artur/Desktop/test1.txt", "r"); // zmień identyfikator na swój  
  
FILE *fp2;  
fp2 = fopen("C:/Users/Artur/Desktop/test2.txt", "a+"); // zmień identyfikator na swój  
  
printf("\n - Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego - \n");  
  
/***** fgetc() i fputc() *****/  
// Z klawiatury na ekran  
printf("\n Test na fgetc() czytane z klawiatury: "); znak = fgetc(stdin);  
printf(" Przyjąłem znak %c");  
fputc(znak, stdout);  
  
// Z pliku (pierwszy znak) do innego pliku  
fseek(fp1, 0, SEEK_SET); // ustawia kursor czytania/zapisu na początek pliku  
printf("\n\n Test na fgetc(): Czytam pierwszy znak z pliku fp1"); znak = fgetc(fp1);  
printf("\n Przyjąłem znak %c i wpisuję go do pliku fp2 \n\n", znak);  
fputc(znak, fp2);  
  
fprintf(fp2, "\n\n"); // zrób jedną linię wolną w pliku fp2  
  
/***** fgets() i fputs() *****/  
  
fseek(fp1, 5, SEEK_CUR); // ustaw kursor czytania na początek następnego słowa  
fgets(bufor, 38, fp1);  
printf("fgets() test - tekst w buforze: %s\n", bufor );  
  
fputs(bufor, fp2);  
printf("fputs() test - tekst został wpisany do pliku fp2\n");  
printf("\nfputs() test - ten sam tekst jest tu na ekranie: \n");  
fputs(bufor, stdout);  
  
return 0;  
}
```

Przykładowe wyniki:

W pliku test2.txt

L

Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie

Na ekranie:

- Bezpośredni odczyt i zapis pojedynczego znaku i łańcucha znakowego -

Test na fgetc(): Messi

Przyjąłem znak M

Test na fgetc(): Czytam pierwszy znak z pliku fp1

Przyjąłem znak L i wpisuję go do pliku fp2

fgets() test - tekst w buforze:

Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie

fputs() test - tekst został wpisany do pliku fp2

fputs() test - ten sam tekst jest tu na ekranie:

Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie

Process exited after 23.29 seconds with return value 0

Press any key to continue . . . _

o ungetc()

Funkcja **ungetc()** może przyjąć przeczytany wcześniej znak np. funkcją **getc()** i wstawić w miejsce przeczytanego znaku inny znak podyktowany logiką procesu. Poniższy przykład szyfruje dane poprzez wymianę znaków na następujące bezpośrednio po nich, np. "Artur" staje się "Bsuvs" w sekwencji ASCII.

Zauważ, że jakkolwiek zmienne 'znak' i 'znak_1' się deklaruje - czy to 'int' czy 'char', można je wydrukować jako liczby: `printf("%d", znak);`

jak i znaki: `printf("%c", znak);`

czyli: `printf("Znak %c odpowiada liczbie ASCII o numerze %d", znak, znak);`

// Operacje wejścia/wyjścia

```
#include<stdio.h>
#include<locale.h>
```

```
// ten temat
// dla 'setlocale()'
```

```
int znak, znak_1;
```

```
int main()
```

```
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
```

```
printf("\n - Najbardziej proste szyfrowanie tekstu czyli enigma dla dzieci - \n\n");
```

```

FILE *fp;
fp = fopen("C:/Users/Artur/Desktop/test.txt", "r"); // zmień identyfikator na swój
if (fp == NULL)
{ printf("Błąd otwarcia pliku - sprawdź ścieżkę dostępu do pliku");
  return (-1);
}

while ( !feof(fp) )
{ znak = getc(fp); // czyta znak i ustawia kursor czytania na następnym znaku
  if( znak != EOF )
  { if(znak > '\x20') // zostaw znak spacji i znaki sterujące w tym [Enter]
    // ungetc() cofa kursor na przeczytany ostatnio znak
    znak_1 = ungetc(znak+1, fp); // wymień na następny znak ASCII
    else // ungetc(znak-1, fp); odszyfrowuje tekst
    znak_1 = ungetc(znak, fp);

    printf("%c",znak_1);
    // przesun kursor czytania z pliku do przodu bo ungetc() go cofnął
    znak = getc(fp);
  }
}
fclose(fp);
return 0;
}

```

Wejście (plik **test.txt** na desktopie):

```

Litwo! Ojczyzna moja! ty jesteś jak zdrowie:
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,
Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie
Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie.

```

Wynik (na ekranie; zapisem tym można przykryć plik **test.txt**):

```

- Najbardziej proste szyfrowanie tekstu czyli enigma dla dzieci -

Mjuxp" Pkd{z{op npkb" uz kftuft kbl {espxjf;
Jmf djë us{fcb dfojc- ufo uzmlp tjë epxjf-
Lup djë tusbdj`/ E{jt qjëlloptç uxş x db`fk p{epcjf
Xje{ë j pqjtvkë- cp uëtlojë qp upcjf/
-----
Process exited after 1.798 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .

```

Sformatowane wejście/wyjście

Wiadomości ogólne

- **scanf()**, **fscanf()**, **sscanf()** - odczytuje sformatowane dane wejściowe ze standardowego wejścia, pliku lub bufora
- **printf()**, **fprintf()**, **sprintf()**, **snprintf()** - wypisuje sformatowane dane do, odpowiednio, standardowego wyjścia, pliku lub bufora (określonego nazwą łańcucha znakowego, poniżej w tej prezentacji `char bufor[]`)

Pierwsza linia to odczyt danych, druga to ich zapis.

scanf przyjmuje dane z klawiatury. Zapis **scanf("format", zmienne)** jest równoważny **fscanf(stdin, "format", zmienne)**;

printf wpisuje dane na ekran. Zapis **printf("format", zmienne)** jest równoważny **fprintf(stdout, "format", zmienne)**;

O ile **scanf** oczekuje danych tylko z klawiatury a **printf** wypisuje dane tylko na ekran, **fscanf** musi mieć podane źródło danych (klawiatura, plik, bufor, ...) a **fprintf** docelowe ich umiejscowienie.

Standardem dla **fscanf** i **fprintf** jest jednak operowanie na plikach: Wzięcie danych z pliku (**fscanf**) i wpisanie do pliku (**fprintf**).

sscanf i **sprintf** są dedykowane dla odczytu z bufora pamięci, czyli jakiejś zmiennej, zwykle tekstowej (**sscanf**) i zapisu do niego (**sprintf**).

snprintf zapisuje do bufora określoną liczbę pierwszych bajtów łańcucha znaków.

Wiadomości szczegółowe

- **scanf("format", zmienne)** - odczytuje dane wprowadzane z klawiatury (*stdin*, standard input)
- **fscanf(pointer do pliku odczytu, "format", miejsce na wprowadzone dane)** - odczytuje dane z pliku i wprowadza je zgodnie z "formatem" do 'miejsca na wprowadzone dane', poniżej: char bufor[];
- **sscanf(łańcuch znakowy skąd dane będą odczytane - poniżej: char bufor[], "format ingenerujący w dane wejściowe", zmienne)** - odczytuje dane z łańcucha znakowego, przerabia ten łańcuch zgodnie z "formatem" przyjmując 'zmienne' jako kolejne wyrazy czytanego łańcucha znakowego.
Zdanie: "Mam 25 lat i 0.5 roku". Przykład formatu "%s %d %s %c %f %s" przyjmuje całe zdanie, bo %s to "Mam", %d to "25", %s to "lat", %c to "i", %f to "0.5", %s to "roku".
Format "%s %d %s %c %f %s" przyjmuje "Mam 0.5 roku." bo * (gwiazdka) ignoruje zapis pomiędzy spacjami.
- **printf("format", zmienne)** - daje dane wyjściowe na ekran monitora (*stdout*, standard output)
- **fprintf(pointer miejsca zapisu (zwykle pointer do pliku), "format" zapisu z danymi)** - zapisuje dane zgodnie z "formatem" zapisu danych do miejsca podanego przez pointer. **fprintf(stdout, "format" zapisu z danymi)** jest równoważny **printf("format" zapisu z danymi)**
- **sprintf(łańcuch znakowy gdzie dane będą zapisane - poniżej: char bufor[], "format" zapisu z wartościami zmiennych, zmienne)** - wpisuje dane do łańcucha znakowego (naszego 'bufora') zgodnie z podanym "formatem"
- **snprintf(łańcuch znakowy gdzie dane będą zapisane - poniżej: char bufor[], ilość bajtów do zapisu, format zapisu, łańcuch znakowy z którego wzięty będzie zapis)** - wpisuje dane do łańcucha znakowego (naszego 'bufora') zgodnie z podanym "formatem" ale tylko ograniczoną ilość bajtów do zapisu '. Funkcja ta jest niedostępna w Turbo C++

Jak traktować zmienną do wydruku, w jakim formacie ją wydrukować? Patrz: "Tablice języka C" --> "Lista specyfikatorów formatu w C".

Ten format poprzedzony jest znakiem % (procentu). Oprócz opisu w tej tabeli, trzeba sobie zdawać sprawę z możliwości modyfikacji tego zapisu. Np. %f wypisuje liczbę zmiennoprzecinkową z sześcioma miejscami po kropce dziesiętnej. Pisząc %3.2f rezerwujemy trzy miejsca dla części całkowitych i dwa dla ułamkowych ale liczba 1000 i większe będą prawidłowo pokazane.

Jak w "formacie" wydruku przedstawić pewne, 'specjalne' znaki lub doprowadzić je do działania w funkcji **printf()** i jej podobnych, np. przejść do następnej linii, cofnąć kursor zapisu itd? Patrz "Tablice języka C" --> "Znaki specjalne (escape characters)".

Każdy z tych znaków poprzedzony jest znakiem \ czyli *backslash* mówiącym: Uwaga, następnym znakiem (tylko jednym) jest znak specjalny, nie należy go brać dosłownie, albo ma być wydrukowanym i nie wywoływać nieoczekiwanego działania (np. \n - nie zamykaj łańcucha znaków lecz tylko wydrukuj jeden

znak ") albo, wręcz przeciwnie, jest dedykowany aby takie działanie wykonać (np. \n - symuluj działanie [Enter]).

Utwórz plik na desktopie `test.txt` o treści:

Programowanie to modelowanie rzeczywistosci.

// Sformatowane wejście/wyjście

```
#include<stdio.h>                // ten temat
#include<locale.h>               // dla 'setlocale()'

int main()
{
    setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
    char nazwa[20];
    float i, j, k;
    char tekst[] = "Lubię bazy danych, język C a szczególnie python wersja 3.00";
    char bufor[70], bufor_1[70], bufor_2[70];
    char w1[10], w2[10], w3[10], w4[10]; // dla sscanf()
    float w5;                          // dla sscanf()

    FILE *fp;
    // Zmień identyfikator (tu: Artur) na swój
    fp = fopen("C:/Users/Artur/Desktop/test.txt", "r+"); // czytaj i dopisuj

    printf("\n ----- scanf() i printf() ----- \n");
    // Czytanie z klawiatury do zmiennych bufora
    // 'Wejście' czytane jest tylko do pierwszej spacji a spacja niszczy wejście
    // do drugiego scanf() bo powoduje próbę automatycznego czytania.
    printf("Wpisz wyraz nie przekraczający 20 znaków: ");
    scanf("%s", nazwa);

    printf("\nWpisz trzy liczby zmiennoprzecinkowe.\n");
    printf("Po każdej liczbie może być albo spacja albo [Enter] : ");
    scanf("%f %f %f", &i, &j, &k);

    // Wypisywanie danych na ekran
    printf("\nPrzyjąłem nazwę: %s", nazwa);
    printf("\nPrzyjąłem liczby: %5.3f, %.2f, %f", i, j, k); // różny format liczb

    printf("\n\n ----- fscanf() i fprintf() ----- \n");
    // Czytanie z pliku do bufora
    fscanf(fp, "%s", bufor); // pierwsza spacja zatrzymuje odczyt
    printf("fscanf() w buforze: %s", bufor );
    // Wpisywanie do pliku
    fseek(fp, 0, SEEK_END); // dopisz na koniec pliku
    fprintf(fp, tekst);      // sprawdź wynik w pliku 'test.txt'
    printf("\nSprawdź jak wygląda teraz plik test.txt\n");

    printf("\n ----- sscanf() i sprintf() ----- \n");
    // Czytanie z bufora (zmiennej znakowej)
    printf("Oryginalne zdanie: \n%s \n", tekst);
    // tekst --> Lubię bazy danych, język C a szczególnie python wersja 3.00
```

```

    sscanf(tekst, "%s %s %s %*s %*c %*c %*s %s %*s %f", w1, w2,
w3, w4, &w5);

    printf("\nZmodyfikowane zdanie: \n");
    printf("Mam %s %.2f. Nie %s %s %s...", w4, w5, w1, w2, w3);
    // Zdanie przekopiowane do innego bufora
    sprintf(bufor_1, "Co lubię: %s", tekst);
    printf("\n\nW buforze_1: \n%s \n", bufor_1 ); // dla sprawdzenia co jest w buforze

    // Wpisywanie do bufora części łańcucha znaków
    snprintf(bufor_2, 39, "Co lubię najbardziej: %s.", tekst);
    printf("\nW buforze_2: \n%s\n", bufor_2); // dla sprawdzenia co jest w buforze

    fclose(fp);
    return 0;
}

```

Przykładowe wyniki (plik `test.txt` teraz na desktopie):

Programowanie to modelowanie rzeczywistosci.Lubię bazy danych, język C a szczególnie python wersja 3.00

Na ekranie:

```

----- scanf() i printf() -----
Wpisz wyraz nie przekraczający 20 znaków: Anastazja

Wpisz trzy liczby zmiennoprzecinkowe.
Po każdej liczbie może być albo spacja albo [Enter] : 123.456 -25.657 8

Przyjąłem nazwę: Anastazja
Przyjąłem liczby: 123.456, -25.66 8.000000

----- fscanf() i fprintf() -----
fscanf() w buforze: Programowanie
Sprawdź jak wygląda teraz plik test.txt

----- sscanf() i sprintf() -----
Oryginalne zdanie:
Lubię bazy danych, język C a szczególnie python wersja 3.00

Zmodyfikowane zdanie:
Mam python 3.00. Nie Lubię bazy danych,...

W buforze_1:
Co lubię: Lubię bazy danych, język C a szczególnie python wersja 3.00

W buforze_2:
Co lubię najbardziej: Lubię bazy danych

-----
Process exited after 33.38 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _

```

Na koniec 'sformatowanego wejścia/wyjścia' przykład najpopularniejszych operacji: `scanf()`, `printf()`, 'znaki specjalne' (*escape characters*) takie jak `'\n'`, `'\t'`, `'\b'`, formatowanie wydruku w tabeli liczb, omijanie biblioteki `<math.h>` w przypadku pierwiastka liczby...

```
// Sformatowane wejście/wyjście
```

```
#include<stdio.h>                // ten temat
#include<locale.h>                // dla 'setlocale()'

long int liczba;
long int dzielnik = 2;
int licznik = 0;

int main()
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); // polskie znaki, Turbo C++ to nie przeszkadza
  // clrscr();                    // tylko dla Turbo C++
  printf("\n\tNapisz liczbę, którą chcesz rozłożyć na czynniki pierwsze.");
  printf("\n\tLiczba nie może być większa niż 2147483647 (2 147 483 647).\n\n");

  printf("Liczba = ");
  scanf("%d", &liczba);
  printf("Wynik:  %d = ", liczba);
  while (liczba != 1)
  {   if (liczba % dzielnik != 0)
      {   dzielnik = dzielnik + 1;           // dzielnik++;
          // Poniższy zapis to jakby 'niejawny zapis pierwiastka kwadratowego', bo
          // dzielnik > liczba / dzielnik <==> dzielnik > sqrt(liczba)
          if (dzielnik > liczba / dzielnik) // ostatni dzielnik
          {   if (licznik == 0)
              printf("%ld\n\n\tLiczba %ld jest liczą pierwszą ", liczba,
liczba);

                  else
                      printf(" %ld ", liczba);

                  break;
              }
          }
      else
      {   liczba = liczba / dzielnik;
          if (licznik % 5 == 0 && licznik != 0) // pokaż tylko 5 liczb w linii
              printf("\n\t\t"); // to tylko przykład zrobienia tabeli liczb
                                      // tu nie będzie ona idealna

          licznik++;
          printf(" %d *", dzielnik);
      }
  }
  printf("\b "); // zmaż ostatni znak (* lub spację): cofnij kursor i drukuj spację
  // w ten sposób możesz wydrukować np. powód błędu i po getch() zmażyć to zdanie

  // printf("\n\n"Naciśnij dowolny klawisz aby zakończyć działanie programu');
  // getch(); // te dwie linie są tylko dla Turbo C++
}
```

Przykładowe wyniki:

```
Napisz liczbę, którą chcesz rozłożyć na czynniki pierwsze.
Liczba nie może być większa niż 2147483647 (2 147 483 647).

Liczba = 549909360
Wynik:  549909360 =  2 * 2 * 2 * 2 * 3 *
                3 * 5 * 7 * 7 * 11 *
                13 * 109
-----
Process exited after 12.38 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

```
Napisz liczbę, którą chcesz rozłożyć na czynniki pierwsze.
Liczba nie może być większa niż 2147483647 (2 147 483 647).

Liczba = 2147483647
Wynik:  2147483647 = 2147483647

        Liczba 2147483647 jest liczbą pierwszą
-----
Process exited after 10.21 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

Pozycjonowanie kursora odczytu z pliku i wpisu do pliku

Mam definicje tych funkcji w headerze **stdio.h** i nie zawaham się ich użyć w programie:

```
long    _Cdecl ftell(FILE *__stream);
int      _Cdecl fseek(FILE *__stream, long __offset, int __whence);
void     _Cdecl rewind(FILE *__stream);
int      _Cdecl fgetpos(FILE *__stream, fpos_t *__pos);
int      _Cdecl fsetpos(FILE *__stream, const fpos_t *__pos);
```

Tłumacząc to z komputerowego na nasze:

- **ftell**(pointer do pliku) - Daj aktualną pozycję kursora zaczynając liczyć od początku, który ma pozycję 0 (zero) w pliku **fp**
`ftell(fp);`
- **fseek**(pointer do pliku, przesunięcie kursora w stosunku do aktualnej jego pozycji, jeden z trzech sposobów ustawienia kursora), gdzie:
'przesunięcie (offset) kursora w stosunku do aktualnej jego pozycji': 5 oznacza przesunięcie kursora do przodu o 5 pozycji/bajtów a -5 oznacza przesunięcie kursora do tyłu (cofnięcie go) o 5 pozycji/bajtów
'jeden z trzech sposobów ustawienia kursora' :

```
SEEK_SET    - ustaw kursor czytania/zapisu na początek pliku z możliwością przesunięcia go do przodu
               fseek(fp, 0, SEEK_SET); - ustaw kursor czytania/zapisu na początek pliku fp
               fseek(fp, 5, SEEK_SET); - ustaw kursor czytania/zapisu na początek pliku fp
                                   i pchnij go do przodu o 5 pozycji
SEEK_CUR    - ustaw kursor czytania/zapisu z możliwością przesunięcia go do przodu lub do tyłu
```

- `fseek(fp, 5, SEEK_CUR);` - przesunij kursor czytania/zapisu do przodu o 5 pozycji z jego pozycji aktualnej w pliku **fp**
- SEEK_END** - ustaw kursor czytania/zapisu na koniec pliku z możliwością przesunięcia go do tyłu
- `fseek(fp, 0, SEEK_END);` - ustaw kursor czytania/zapisu na koniec pliku **fp**
- `fseek(fp, -5, SEEK_END);` - ustaw kursor czytania/zapisu na koniec pliku **fp** i cofnij go o 5 pozycji
- **rewind(pointer do pliku)** - Nic mi nie dawaj tylko ustaw kursor czytania/zapisu na początek pliku
`rewind(fp);`   to samo co: `fseek(fp, 0, SEEK_SET);`
  - **fgetpos(pointer do pliku, pozycja kursora)** - Daj aktualną pozycję kursora zaczynając liczyć od początku, który ma pozycję 0 (zero) w pliku
`fgetpos(fp, pozycja_kursora);` - zmienna 'pozycja_kursora' trzyma pozycję kursora w pliku **fp**
  - **fsetpos(pointer do pliku, pozycja kursora)** - Ustaw kursor w pliku na daną pozycję zaczynając liczyć od początku, który ma pozycję 0 (zero) w pliku
`fsetpos(fp, pozycja_kursora);` - zmienna 'pozycja_kursora' wskazuje miejsce usadowienia kursora w pliku **fp**

Plik na desktopie: `test.txt`

Programowanie to modelowanie rzeczywistości.

```
// Pozycjonowanie kursora odczytu z pliku i zapisu do pliku

#include<stdio.h>           // ten temat
#include<string.h>          // dla strlen()
#include<locale.h>          // dla 'setlocale()'

int main()
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki

    char bufor[50];

    FILE *fp;
    fpos_t pozycja_kursora;
    // Zmień identyfikator (tu: Artur) na swój
    fp = fopen("C:/Users/Artur/Desktop/test.txt", "r"); // tylko odczyt

    printf("\n ----- ftell(), fseek() i rewind() ----- \n");
    // Ustawiam kursor odczytu/zapisu gdzieś w środku tekstu - nieważne gdzie
    // i odczytuję jego pozycję
    fseek(fp, 17, SEEK_SET);
    printf("\nPozycja przesuniętego kursora: %d", ftell(fp));

    // Ustawiam kursor na początek pliku, przesuwam go o 3 miejsca od aktualnej jego
    // pozycji i odczytuję plik do jego końca
    rewind(fp);
    fseek(fp, 8, SEEK_CUR);           // z początku pliku prrzesunij kursor o 8 znaków
    memset(bufor, 0, strlen(bufor)); // wyczyść bufor
    fread(bufor, 50, 1, fp);          // albo fgets(bufor, 50, fp);
    printf("\n\nW buforze po odczycie przesuniętego kursora, od początku pliku \
o 8 miejsc: %s\n", bufor ); // albo fputs(bufor, stdout);

    // Co prawda, kursor już jest na końcu pliku ale dla pewności tam go ustawiam
```

```

// i cofam o 19 pozycji
fseek(fp, -19, SEEK_END);           // z końca pliku cofnij kursor o 19 znaków
memset(bufor, 0, strlen(bufor));    // wyczyść bufor
fread(bufor, 50, 1, fp);            // albo fgets(bufor, 50, fp);
printf("\nW buforze po odczycie przesuniętego kursora, od końca pliku \
o 19 miejsc do tyłu: \n%s\n", bufor ); // albo fputs(bufor, stdout);

printf("\n ----- fgetpos() i fsetpos() ----- \n");
// Ustawiam kursor odczytu/zapisu gdzieś w środku tekstu - nieważne gdzie
fseek(fp, 17, SEEK_SET);
fgetpos(fp, &pozycja_kursora);
printf("\nAktualna pozycja kursora: %d", pozycja_kursora);
// Przeczytaj stąd do końca pliku (maksymalnie 50 znaków)
memset(bufor, 0, strlen(bufor));    // wyczyść bufor
fread(bufor, 50, 1, fp);            // albo fgets(bufor, 50, fp);
printf("\nW buforze: \n%s\n", bufor ); // albo fputs(bufor, stdout);

memset(bufor, 0, strlen(bufor));    // wyczyść bufor
pozycja_kursora = 29;
fsetpos(fp, &pozycja_kursora);
printf("\nAktualna pozycja kursora: %d", pozycja_kursora);
// Przeczytaj stąd do końca pliku (maksymalnie 50 znaków)
fread(bufor, 50, 1, fp);            // albo fgets(bufor, 50, fp);
printf("\nW buforze: \n%s\n", bufor ); // albo fputs(bufor, stdout);

fclose(fp);
return 0;
}

```

Wynik działania programu:

```

----- ftell(), fseek() i rewind() -----

Pozycja przesuniętego kursora: 17

W buforze po odczycie przesuniętego kursora, od początku pliku o 8 miejsc:
wanie to modelowanie rzeczywistości.

W buforze po odczycie przesuniętego kursora, od końca pliku o 19 miejsc do tyłu:
nie rzeczywistości.

----- fgetpos() i fsetpos() -----

Aktualna pozycja kursora: 17
W buforze:
modelowanie rzeczywistości.

Aktualna pozycja kursora: 29
W buforze:
rzeczywistości.

```

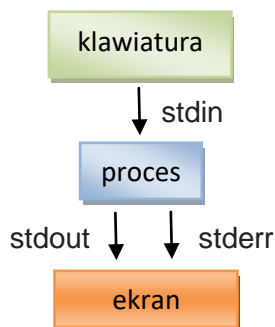


```
-----
Process exited after 0.7149 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

Obsługa błędów

Istnieją trzy podstawowe przepływy danych języka C, już zdefiniowane programowo:

- **stdin** - *standard input*, standardowe wejście danych - jeżeli nie określi się inaczej, np. plik, bufor/zmienna tekstowa, itd., to *stdin* oznacza klawiaturę
- **stdout** - *standard output*, standardowe wyjście danych - jeżeli nie określi się inaczej, np. plik, bufor/zmienna tekstowa, itd., to *stdout* oznacza ekran monitora
- **stderr** - *standard error*, standardowe wyjście obsługi błędów - jeżeli nie określi się inaczej, np. plik, bufor/zmienna tekstowa, itd., to *stderr* oznacza ekran monitora

Wychwytywaniem błędów składni języka C zajmuje się szczegółowo plik nagłówkowy `errno.h`.

Jednakże otwarcie pliku, jego modyfikacja i zamknięcie, obsługiwane przez `stdio.h`, w każdym typie programowania, czy to C, python czy COBOL, musi być sprawdzone, czy zostało wykonane z sukcesem. Dlatego pewne funkcje obsługi błędów znajdują się już w `stdio.h`.

- **clearerr(pointer do danych)** - kasuje błędy i unieważnia End-Of-File (EOF, koniec pliku) zmieniając jego liczbę -1 na 0. Sama funkcja *clearerr()* nie podaje żadnej wielkości (*void*). Jeżeli wykonamy niedozwoloną instrukcję na źródle danych, np. pliku tylko do odczytu a chcemy wpisać do niego dane albo ten plik nie jest otwarty, itd, wtedy to 'źródło danych' ma przyklejoną etykietę 'błędnego źródła danych' i żadnych innych operacji nie da się na nim wykonać. Dopiero funkcja *clearerr()* zdziera tę etykietę, mówiąc 'to źródło nie jest powodem żadnego błędu' i w ten sposób pozwala na przeprowadzenie korekcyjnej na nim operacji.
- **feof(pointer do danych)** - sprawdza czy został osiągnięty koniec pliku
- **ferror(pointer do danych)** - sprawdza czy przypadkiem wystąpił błąd operacji na pliku
- **perror("Nasz opis")** - wyświetla zawartość *Nasz opis*, stawia dwukropek i podaje opis odpowiadający bieżącemu błędowi na standardowe wyjście błędów czyli ekran. Jeżeli nie chcemy nic mieć w *Nasz opis* i dwukropka, to wystarczy podać: **perror("");**
Zdanie opisu błędu, którego podaje *perror()* znajdziesz w: "Pliki nagłówkowe" --> "errno.h"

Plik na desktopie: `test.txt`

Programowanie to modelowanie rzeczywistości.

```
// Obsługa błędów

#include<stdio.h>           // ten temat
#include<locale.h>          // dla 'setlocale()'

int main()
{    setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
```



```

char znak;
FILE *fp;
fp = fopen("C:/Users/Artur/Desktop/Nie_ma_mnie.txt", "r" ); // tego pliku nie ma
if( !fp )
{ perror("Błąd otwarcia pliku \'Nie_ma_mnie.txt\'" );
  clearerr(fp);
  fp = fopen("C:/Users/Artur/Desktop/test.txt", "r" ); // tylko do odczytu
  if( !fp )
    perror("Błąd otwarcia pliku \'test.txt\'" );
  else
  { printf("Plik \'test.txt\' jest otwarty. Można na nim pracować.");
    fwrite("TEKST", 5, 1, fp); // chcemy do pliku wpisać "TEKST"
    if( ferror(fp) ) // plik jest tylko do odczytu więc będzie błąd
    { printf("\nBłąd zapisu do pliku \'test.txt\'");
      perror("\nBłąd drukowany przez 'perror' ");
      clearerr(fp); // zdejmij z pliku 'klątwę' błędu
      znak = getc( fp );
      if( ferror(fp) ) // ciekawe, czy nadal jest błąd na pliku
        printf("Jak widzisz to zdanie to znaczy, że nadal jest błąd na \
pliku \'test.txt\'");
      else
        printf("\nPrzeczytany znak: %c", znak);
    }
  }
}
else
  printf("Plik \'Nie_ma_mnie.txt\' jest otwarty. Można na nim pracować.");

fclose( fp );
return 0;
}

```

W tym programie *pointer* `fp` 'pointuje' najpierw do pliku na desktopie o nazwie *Nie_ma_mnie.txt*. Skoro nic dobrego z tego nie wychodzi, bo plik nie istnieje, zabieram zabawki (czyli *pointer* `fp`) i idę z nim do innej piaskownicy (z pliku *Nie_ma_mnie.txt* do pliku *test.txt*). *Pointer* (wskaźnik) to zwykła zmienna, nie musi być trwale 'przyklejona' do jednej rzeczy.

Przykładowy wynik działania programu:

```

Błąd otwarcia pliku 'Nie_ma_mnie.txt': No such file or directory
Plik 'test.txt' jest otwarty. Można na nim pracować.
Błąd zapisu do pliku 'test.txt'
Błąd drukowany przez 'perror' : Bad file descriptor

Przeczytany znak: P
-----
Process exited after 13 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _

```

Dalsze operacje na plikach

- **remove**(ścieżka dostępu do pliku z jego nazwą) - usuwa plik
- **rename**(ścieżka dostępu do pliku z jego nazwą, nowa ścieżka dostępu do pliku z tą samą lub inną nazwą) - zmienia nazwę pliku i może służyć do przeniesienia go w inne miejsce pod tą samą lub inną nazwą
- **tmpfile()** - zwraca wskaźnik do pliku tymczasowego
Tworzy plik tymczasowy, np. do przechowania posortowanych danych, z których program główny korzysta i ostatecznie przechowywanie tych danych jest zbędne.
Wraz z końcem procesu pliku głównego, plik tymczasowy zostaje automatycznie usunięty ponieważ dane w nim zawarte są już niepotrzebne.
Uwaga: Dev C++ może tu stwarzać problemy, ponieważ funkcja ta może starać się utworzyć plik tymczasowy w katalogu systemowym, co wymaga wcześniejszej deklaracji uprawnień administratora.

Wymagane pliki na desktopie (panelu):

test1.txt	- z dowolnym tekstem lub pusty	- będzie usunięty
A.txt	- z dowolnym tekstem lub pusty	- zmieni nazwę na A_nowy.txt
B.txt	- z dowolnym tekstem lub pusty	- będzie przesunięty do Nowy folder/B_nowy.txt
C.txt	- z programem języka C	- zmieni nazwę na C.cpp

```
#include<stdio.h>
int main()
{   printf("To ja, Artur");
    return 0;
}
```

i nowy, pusty folder o nazwie 'Nowy folder'

```
// Operacje na plikach

#include<stdio.h>           // ten temat
#include<locale.h>         // dla 'setlocale()'

int main()
{   setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
    char bufor[] = "To jest test na istnienie pliku tymczasowego.";
    char bufor_1[50];
    //   char tmp_bufor[L_tmpnam];

    printf("\n ----- remove() - usuwanie pliku ----- \n");
    remove("C:/Users/Artur/Desktop/test1.txt");
    printf("Plik \'test1.txt\' nie powinien istnieć - popatrz na panel.\n");

    printf("\n ----- rename() - zmiana nazwy pliku i jego miejsca ----- \n");
    rename("C:/Users/Artur/Desktop/A.txt", "C:/Users/Artur/Desktop/A_nowy.txt");
    printf("Plik \'A.txt\' powinien zmienić nazwę na \'A_nowy.txt\' - popatrz na panel.");
    rename("C:/Users/Artur/Desktop/B.txt", "C:/Users/Artur/Desktop/Nowy folder/B_nowy.txt");
    printf("\nPlik \'B.txt\' powinien zostać przesunięty do folderu \'Nowy folder\' pod \
nazwą \'B_nowy.txt\'");
    rename("C:/Users/Artur/Desktop/C.txt", "C:/Users/Artur/Desktop/C.cpp");
    printf("\nPlik \'C.txt\' powinien zmienić nazwę na \'C.cpp\' - popatrz na panel.\n");

    printf("\n ----- tmpfile() - tworzenie pliku tymczasowego ----- \n");

    FILE *tymczasowy = tmpfile(); // utworzenie pliku tymczasowego
    if (tymczasowy == NULL)
    {   printf("Niemożliwe jest utworzenie pliku tymczasowego.\n");
```

```

    printf("Prawdopodobnie potrzebujesz uprawnień administratora.\n");
    return 0;
}
fputs(bufor, tymczasowy);
printf("Tekst został wpisany do pliku \'tymczasowy\' \n");
rewind(tymczasowy);
fgets(bufor_1, sizeof bufor_1, tymczasowy);
printf("Teraz tekst został przepisany z pliku \'tymczasowy\' do bufor_1\n");
printf("Próba przeczytania tekstu z bufor_1: %s\n", bufor_1);

return 0;
}

```

Wynik działania programu:

```

----- remove() - usuwanie pliku -----
Plik 'test1.txt' nie powinien istnieć - popatrz na panel.

----- rename() - zmiana nazwy pliku i jego miejsca -----
Plik 'A.txt' powinien zmienić nazwę na 'A_nowy.txt' - popatrz na panel.
Plik 'B.txt' powinien zostać przesunięty do folderu 'Nowy folder' pod nazwą 'B_nowy.txt'.
Plik 'C.txt' powinien zmienić nazwę na 'C.cpp' - popatrz na panel.

----- tmpfile() - tworzenie pliku tymczasowego -----
Niemożliwe jest utworzenie pliku tymczasowego.
Prawdopodobnie potrzebujesz uprawnień administratora.

-----
Process exited after 0.5675 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _

```